

Alkukäsitys - Minä vuorovaikuttajana

Olen aina ajatellut olevani hyvä vuorovaikuttaja. Liikunnanohjaajan opinnoissa kuitenkin selvisi, ettei asia olekaan niin yksinkertaista. Olen hyvä keskustelemaan erilaisten ihmisten kanssa, ja lähestyn rohkeasti ennestään tuttuja ja tuntemattomia ihmisiä. Tämä ei kuitenkaan kerro kaikkea vuorovaikutuksestani. Voin joissain tilanteissa käyttäytyä siten, ettei se ole ryhmälle tai ympärillä oleville ihmisille paras mahdollinen tapa. Esimerkiksi ryhmässä otan usein paljon roolia itselleni. Tämän olen aina katsonut hyväksi vuorovaikutukseksi. Tämä kuitenkin on vain yksi osa vuorovaikuttamista. Hakeudun ryhmässä usein johtajan rooliin, tai muuten vain aktiiviseksi uusien ideoiden luojaksi. Kyse on siis ehkä innokkuudesta ja siitä, etten halua olla taka-alalla missään vuorovaikutustilanteessa. Muiden henkilöiden roolit voivat olla erilaisia, mutta sellaisia, että ne täyttävät hyvän vuorovaikutuksen kriteerit. Mielestäni hyvä vuorovaikutus riippuukin osittain ryhmästä. Tähän liittyy myös sopeutumisen osuus hyvässä vuorovaikutuksessa. Jos osaan etsiä jokaisessa erilaisessa ryhmässä itselleni roolin ja toteuttaa sitä hyvin, se tekee itsestäni paremman vuorovaikuttajan.

Olen myös huomannut omassa behavioraalisessa vuorovaikutuksessa joihinkin puutteita silloin tällöin. Katson ihmisiä silmiin puhuessani, mutta joissakin tilanteissa saatan katsoa muualle ja vaikuttaa poissaolevalta. Saatan räplätä kännykkää samalla kun keskustelen muiden kanssa, mikä mielestäni vaikuttaa siltä, etten keskittyisi toisen ihmisen puheeseen. Tässä olen kuitenkin kehittynyt ja nykyään osaan pitää puhelimen paremmin loitolla silloin, kun vuorovaikutan muiden ihmisten kanssa.

Vuorovaikutus on laaja käsite. Termistä vuorovaikutus minulle tulee mieleen enimmäkseen sen intersoonallinen taso. Tässä itselleni asettamat kysymykset koskevat sitä, millä keinoin voin luoda ihmisiin hyvän vuorovaikutussuhteen. Tämä koskee niin ystävyyssuhteiden luomista kuin opettajan työelämää, jossa oppilaisiin tulee luoda opettaja-oppilas -suhde. Intersoonallisella tasolla olen tehnyt paljon reflektiivistä työtä. Kohtaamisten jälkeen olen miettinyt, mitkä asiat vuorovaikutuksessa onnistuivat, ja mitä olisin voinut tehdä paremmin. Tämä on lähtenyt itsestäni ilman, että olisin tietoisesti yrittänyt kehittää vuorovaikutustaitojani reflektion kautta. Koen, että motivaationi tehokkaaseen vuorovaikuttamiseen on siis suuri. Korkeasta motivaatiostani kertoo myös se, että hakeudun usein ihmisten joukkoon. Ajattelen, että kaikki muiden ihmisten kanssa vietetty aika kehittää minua vuorovaikuttajana, ja syventää suhdettani kyseisiin ihmisiin.

Tämä kuuluneee vuorovaikutuksen metakognitiiviseen alueeseen. Reflektoinnin lisäksi huomaan usein valmistautuvani erilaisiin vuorovaikutustilanteisiin. Nämä tilanteet saattavat olla kuvitteellisia ja sellaisia, joita en välttämättä ole edes kohtaamassa. Mietin argumentteja, joilla perustelen kantaani. Suunnittelen äänenpainoja, joita käytän, sekä ilmeitä ja eleitä, jotka sopivat tilanteeseen.

Mielestäni intrapersoonalliseen vuorovaikutuksen tasoon liittyvät ihanteet hyvästä vuorovaikutuksesta. Haluanko olla positiivinen, iloa levittävä ystävä, vai rauhallinen, jalat maassa elävä ihminen? Tähän vaikuttaa toki kulttuuri ja ryhmä tai yhteisö, jonka sisällä toimin. Koen olevani mukautuvainen. Jalkapallojoukkueen harjoituksissa käyttäydyn tavalla, joka sopii urheiluporukkaan, kun taas kirjoittaessani opintoihini liittyvää esseetä käytän juuri siihen sopivaa kieltä. Tästä suuri osa on tiedostamatonta. Ajattelen olevani kaikkien tuttujen ihmisten seurassa "oma itseni", mutta käyttäydyn eri tavalla esimerkiksi tyttöystäväni kanssa kuin isäni seurassa. Olen toki molempien kanssa luonnollinen ja aito. Ehkä erilainen käyttäytyminen kielii hyvästä intra- ja interpersonallisesta vuorovaikutusosaamisesta.

Ryhmän tasoon vuorovaikutuksessa perehdyin liikunnanohjaajan koulutuksessa, tarkemmin sanottuna opiskelijatuutorin tehtävissä. Tavoitteemme oli hioa aloittavien opiskelijoiden yhteishenki siihen kuosiin, että opinnot tuntuisivat kaikille mielekkäiltä oman ryhmänsä kanssa. Tietoni vuorovaikutuksesta kehittyivät, kun opin tunnistamaan ryhmistä erilaisia ilmiöitä ja rooleja. Opin, millaiset asiat haavoittavat ryhmää, mitkä nostavat ryhmädynamiikkaa ja mitkä ovat ryhmän muotoutumiselle luonnollisia vaiheita. Kiinnostus ryhmädynamiikan tutkiskelua kohtaan säilyi, kun perustimme futsalseuran, jossa toimin joukkueenjohtajana ja valmentajana. Koin onnistumisia ja epäonnistumisia yrittäessäni vaikuttaa joukkueen yhteishenkeen, ja koen tämän olleen tärkeä kokemus tulevaisuutta varten. Yksi suuri oppi oli se, kuinka eri tavalla ihmiset ryhmän sisällä ajattelevat asioista.

Tärkeää vuorovaikutustaitojeni kehittymiselle ovat olleet lukuisat erilaiset vuorovaikutuskokemukset. Olen hankkinut paljon ulkomaalaisia ystäviä, minkä ansiosta kansainvälistymis- ja kielitaitoni ovat parantuneet. Olen ollut tukena masennuksesta kärsivälle, mikä taas on opettanut empaattisuuteen, sensitiivisyyteen ja ihmisten erilaisten piirteiden hyväksymiseen. Opiskelijajärjestöjen toiminta, joukkueen johtaminen, opettajana toimiminen, eri lajien harrastaminen ja laajat ihmisverkostot ovat muovanneet minulle omannäköiset taidot, käsitykset ja tuntemukset vuorovaikutuksesta. Opintojen aikana haluaisin etsiä tutkittua tietoa vuorovaikutuksesta, jota voin soveltaa erilaisten ihmisten kanssa kommunikoidessani. Myös entistä tietoisempi reflektio ja suunnittelu tulee varmasti osaksi erinomaiseksi vuorovaikuttajaksi oppimista.